

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช

THE DEVELOP A SET OF LEARNING ACTIVITIES ON THE TOPIC OF “CREATIVE THAI DANCE BASED ON THAI CLASSICAL DANCE TERMINOLOGIES” FOR MATTHAYOM 2 STUDENTS IN NAKHON SI THAMARAT COLLEGE OF DRAMATIC ARTS.

สิริกานต์ ทองสงฆ์¹, ชมนาด กิจขันธุ์²

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Sirikarn Thongsong¹, Chommanad Kijkhun²

Chandrakasem Rajabhat University

Corresponding Author E-mail :sirikanaut@gmail.com¹,Kijkhan@hotmail.com²

(Received : January 9, 2026; Edit : January 16, 2026; accepted : January 20, 2026)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยแบบกึ่งทดลอง มีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาขา นาฏศิลป์ไทยละคร ภาควิชานาฏศิลป์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน ใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทั้งหมด 1 ชุด ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏยศัพท์, ทำรำเพลงช้า - เพลงเร็ว เพลงแม่บทใหญ่, การสร้างสรรค์ทำรำ 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า t-test

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ พบว่า (1) ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าประสิทธิภาพ E_1 / E_2 เท่ากับ 81.42 / 83.12 ซึ่งตรงตามเกณฑ์ 80/80 ที่ได้กำหนดไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียน ($\bar{X} = 24.93$, S.D. = 1.84) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 16.06$, S.D. = 3.04) (3) แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.28) อยู่ในระดับดีมาก (4) แบบสังเกตพฤติกรรมการสร้างสรรค์ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.27) อยู่ในระดับดีมาก (5) ความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18 ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.18) นอกจากนี้ยังได้ข้อค้นพบจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนด้านเจตคติ นักเรียนรู้สึกประทับใจ มีความสุข และภูมิใจในตนเอง จากการได้ทำกิจกรรมออกแบบทำรำนาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ ตามจินตนาการของนักเรียน

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, ความพึงพอใจ

Abstract

This present research study was conducted to serve the following objectives: (1) to develop a set of learning activities on the topic of creative Thai dance based on Thai classical dance terminologies for Matthayom 2 students studying in the first semester of academic year 2025 in Nakhon Si Thammarat College of Dramatic Arts; (2) to examine learning achievement of students after the implementation of this present set of learning activities on the topic of creative Thai dance based on Thai classical dance terminologies for Matthayom 2 students studying in the first semester of academic year 2025 in Nakhon Si Thammarat College of Dramatic Arts; and (3) to investigate students' satisfactory level towards the implementation of this present set of learning activities on the topic of creative Thai dance based on Thai classical dance terminologies for Matthayom 2 students studying in the first semester of academic year 2025 in Nakhon Si Thammarat College of Dramatic Arts.

This quasi-experimental study was conducted on the target sample of 16 Matthayom 2 students studying in the first semester of academic year 2025 in Nakhon Si Thammarat College of Dramatic Arts derived from stratified purposive sampling. Research instruments used were 1) the set of learning activities on the topic of creative Thai dance based on Thai classical dance terminologies for Matthayom 2 students there is a total of 1 set consisting of the following content: Basic knowledge of vocabulary, Basic dance moves, Creation of dance moves; 2) lesson plans to implement the learning activities on the topic of creative Thai dance based on Thai classical dance terminologies for Matthayom 2 students; 3) learning achievement test; 4) creative thinking skill assessment form; and 5) satisfactory survey to evaluate students' satisfaction towards the implementation of the learning activities. Data derived were analysed using prescriptive statistics including mean, standard deviation, and t-test.

The following findings could be observed in the results of this study. (1) The development of this present set of learning activities on the topic of creative Thai dance based on Thai classical dance terminologies for Matthayom 2 students yielded efficacy coefficient E_1 / E_2 of 81.42 / 83.12 according to the predetermined criteria of 80/80. (2) It could also be observed that students' learning achievement after the implementation of this present learning activities was at $\bar{x} = 24.93$, $S.D. = 1.84$ higher than pre-implementation ($\bar{x} = 16.06$, $S.D. = 3.04$) with statistical significance of .05. The average of students' creative thinking skill assessment was $\bar{x} = 3.86$, $S.D. = 0.28$ at very good level in addition to (4) the result from students' creative thinking behavior observation which ranked at very good level with $\bar{x} = 3.54$, $S.D. = 0.27$. Furthermore, (5) students' satisfaction towards the implementation of this present set of learning activities was also found at very good level with $\bar{x} = 4.86$, $S.D. = 0.18$ In addition, I got the findings from the students' comments on the attitude. The students are impressed, happy and proud of themselves. From doing creative dance design activities from Thai Dance Terminologies according to the student's imagination.

Keywords : learning activities, Creative Thai Dance from Thai Dance Terminologies, learning achievement, satisfaction.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่น่าสนใจให้ถึงความงาม ประณีต ซึ่งผสมผสานขนบธรรมเนียม ประเพณี ตลอดจนวัฒนธรรมที่ยึดถือปฏิบัติกันมาแต่ละยุคสมัย ทำให้นาฏศิลป์ไทยเป็นศาสตร์ที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของครูอาจารย์ทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทย ถือได้ว่าเป็นศาสตร์คู่บ้านคู่เมือง และเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นอารยะของชาติไทย (สุนนมาลย์ นิมเนติพันธ์ และสุนนรตี นิมเนติพันธ์, 2551 : 2) นอกจากนี้ยังมีคตินของนาฏศิลป์ ยังมีการร้องรำทำเพลงให้เกิดความบันเทิงใจ รวมถึงเป็นการสื่ออารมณ์และความรู้สึก ศิลปะประเภทนี้จำเป็นต้องอาศัยดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วยเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะตามสภาพหรืออารมณ์ต่างๆ (สุมิตร เทพวงษ์, 2541 : 2) โดยต้องอาศัยสุนทรียภาพของการแสดงนาฏศิลป์ไทย นั่นคือ การรู้สึกถึงคุณค่าของความงามอันเกิดจากประสบการณ์ที่ได้เห็น ลีลาท่ารำ ได้ยินเสียงขับร้องและบรรเลงเพลงที่ไพเราะ ได้ฟังบทร้องที่ประณีต มีอรรถรส ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติ จันทนะสาร (อ้างถึงใน จารุวรรณ ส่งเสริม, 2559 : 59) กล่าวในเรื่องสุนทรียภาพของการแสดงนาฏศิลป์ ไว้ว่า “ต้องเข้าใจองค์ประกอบของงานนาฏศิลป์เสียก่อน มีอยู่ 8 ประการ ได้แก่ บทการแสดง นักแสดง ท่ารำ ดนตรี อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย สถานที่แสดง และแสงประกอบการแสดง ทั้ง 8 องค์ประกอบควรจะต้องมีส่วนที่เหมาะสม สอดคล้องกับประเด็นและทัศนคติที่จะนำเสนอในงานนาฏศิลป์ไทยชุดนั้น ๆ” ด้วยความสำคัญของนาฏศิลป์ไทยจึงเกิดเป็นการจัดองค์ความรู้สู่นักเรียนสืบไป

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ได้จัดให้อยู่ในหลักสูตรการศึกษาทุกช่วงระดับการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะควบคู่ไปกับพื้นฐานทางทฤษฎี และมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย นำไปสู่การประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) วิมลศรี อุปรมย์ (2553 : 315) กล่าวถึง ข้อดีของศาสตร์ทางนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นศิลปะประเภทการเคลื่อนไหวช่วยส่งเสริมการสร้างลักษณะนิสัย พัฒนาบุคลิกภาพ และความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยการสอนนาฏศิลป์มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับองค์ประกอบของนาฏศิลป์ การแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก พัฒนาทักษะการคิดอย่างอิสระ มีจินตนาการสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ซึ่งศาสตร์ที่กล่าวถึงนี้เป็นพื้นฐานที่จะส่งเสริมให้เกิดการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ต่อไป

การส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อาจารย์ทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งถูกบรรจุเนื้อหาในหลักสูตรของชาติมีกระบวนการจัดลำดับเนื้อหาซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะ พัฒนาการ และความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่การเรียนการสอนนาฏศิลป์ในระดับขั้นพื้นฐานมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการวิเคราะห์ในการใช้ทักษะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วย ทักษะการคิดซับซ้อน ทักษะพัฒนาทักษะการคิด และทักษะกระบวนการคิด โดยมีเป้าหมายให้ครูผู้สอนได้มีแนวทางในการนำทักษะการคิดสู่การพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 อ้างถึงใน จันทรา ด่านคงรักษ์, 2561 : 14) สอดคล้องกับหลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้ระบุเนื้อหาไว้ในคำอธิบายรายวิชาว่า ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิดด้านนาฏศิลป์ไทย ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักความเป็นไทย มีความสามารถในการสื่อสาร และวิเคราะห์ข้อมูลในการนำไปใช้ได้ถูกต้อง (หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, 2562 : 277) ซึ่งเนื้อหาข้างต้นได้ระบุไว้ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร 3) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ และเป็นช่วงชั้นที่สามารถบูรณาการความรู้จากประสบการณ์สู่การสร้างผลงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร 3) อุปสรรคที่ทำให้เกิดการต่อยอดศาสตร์ด้านนาฏศิลป์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย คือ นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้ ตัวแบบซึ่งเป็นครูผู้สอน โดยจะยึดวิธีการสอนตามระเบียบแบบแผนของจารีตประเพณี ส่งผลทำให้ผู้เรียนขาดความท้าทายในการนำพื้นฐานความรู้มาต่อยอด แลกเปลี่ยนความคิดระหว่างสมาชิกในห้องเรียนกับเพื่อนในชั้นเรียน (ชไมพร จันทรวินุญ, 2564 : 12) รูปแบบวิธีการสอนส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนรู้จากครูผู้สอนโดยตรง คือใช้วิธีการสอนแบบสาธิตให้นักเรียนสังเกตและฝึกปฏิบัติตามในแต่ละขั้นตอนโดยให้นักเรียนเลียนแบบท่าทางตามครูผู้สอน ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นการเรียนการสอนที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบเลียนแบบครู สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะสังเกตจากครูผู้สอนและฝึกปฏิบัติตามเพื่อทำให้ออกมาดีที่สุด (Albert Bandura, 2004 อ้างถึงใน นุสสิ อุภย, 2555 : 139-143) ทำให้ผู้เรียนไม่ได้ใช้ทักษะการคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากความคิดของตัวเองโดยตรง ส่งผลทำให้ผู้เรียนไม่กล้าจะแสดงความคิด หรือไม่กล้าคิดนอกกรอบ รวมถึงรู้สึกกังวลเมื่อผู้สอนสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการคิด ซึ่งปัจจุบันครูผู้สอนได้นำรูปแบบอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในอนาคตมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการเรียนรู้จากการคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มความสามารถ

ในการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด ควรเริ่มจากสิ่งรอบตัว ความต้องการ หรือความรู้พื้นฐานที่เรียนมา ซึ่งการเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนทุกคนต้องได้ฝึกปฏิบัติทักษะเบื้องต้น คือ การฝึกนาฏยศัพท์ เพลงช้า เพลงเร็ว แม่บทใหญ่ และระบำเบ็ดเตล็ด โดยเฉพาะนาฏยศัพท์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติลักษณะท่ารำต่างๆ ที่ปรากฏขึ้น และสามารถนำไปใช้ฝึกทักษะเบื้องต้นในทุกๆ เนื้อหา กล่าวได้ว่า นาฏยศัพท์หากไม่ได้นำมาออกแบบสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ก็เป็นเพียงการปฏิบัติท่าพื้นฐานในรูปแบบเดิม แต่หากนำความรู้เรื่องนาฏยศัพท์มาใช้เป็นฐานในการออกแบบและสร้างสรรค์ท่ารำใหม่ให้มีความสวยงาม เหมาะสม และสัมพันธ์กับทำนองเพลง จะสามารถพัฒนาไปสู่ผลงานนาฏศิลป์ที่มีคุณภาพและมีความหมายมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า “นาฏยสร้างสรรค์” เพื่ออธิบายกระบวนการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากนาฏยศัพท์ โดยนำทักษะพื้นฐานของผู้เรียนมาพัฒนาต่อยอดผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ

จะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์ท่ารำ จำเป็นต้องใช้ทักษะพื้นฐานเดิมเพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งในรายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร 3) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในการนำไปใช้ได้ถูกต้อง โดยให้ผู้เรียนฝึกสร้างสรรค์ท่ารำจากทักษะพื้นฐานเดิม แต่เมื่อนักเรียนได้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้นทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับอุดมศึกษา ของสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ บริบทของหลักสูตรได้กำหนดให้มีการคิดออกแบบสร้างสรรค์ท่ารำเป็นชุดการแสดงเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ของนักเรียน อีกทั้งเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการสร้างสรรครูปแบบการเรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งในกระบวนการสร้างสรรค์ท่ารำครูผู้สอนต้องออกแบบการคิดค้นหากระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถส่งผลการเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนได้นำมาใช้เป็นลำดับขั้นตอน จึงได้นำแนวคิดกระบวนการสอนโดยใช้รูปแบบการสร้างสรรค์เป็นฐาน คือเน้นพัฒนาทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดอย่างสร้างสรรค์(วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, 2558) มาใช้ในการสร้างสรรค์ท่ารำ และได้ศึกษาขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมเพื่อสอดแทรกให้มีความสัมพันธ์ตรงตามเนื้อหาสาระที่กำหนด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้มีความสามารถบูรณาการความรู้จากนาฏยศัพท์สู่นาฏยสร้างสรรค์ เพื่อ ต่อยอดไปยังผลงานการแสดงที่แปลกใหม่แต่คงไว้ซึ่งแก่นของนาฏศิลป์ไทย ผู้วิจัยจึงได้คิดพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นโดยนำแนวคิดกระบวนการสอนโดยใช้รูปแบบการสร้างสรรค์เป็นฐาน มาออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ เพื่อกระตุ้นความคิด ส่งเสริมการแสดงออกของตัวนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้ผ่านการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานและจากสิ่งรอบตัวที่นักเรียนสามารถพบเจอในชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปเสริมสร้างทักษะความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน อีกทั้งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้และเป็นการต่อยอดการคิดผลงานการแสดงในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ ตามแนวคิดกระบวนการสอนโดยใช้รูปแบบการสร้างสรรค์เป็นฐาน มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

 1. ขั้นกระตุ้นความสนใจ
 2. ขั้นตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่ม
 3. ขั้นการค้นคว้าและคิด
 4. ขั้นนำเสนอ
 5. ขั้นประเมินผล

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- ประสิทธิภาพจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องนาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์
- ผลสัมฤทธิ์จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องนาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- ความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องนาฏยสร้างสรรค์จาก นาฏยศัพท์

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช สูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาขานาฏศิลป์ไทยละคร ภาควิชานาฏศิลป์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (PURPOSIVE SAMPLING) โดยใช้เกณฑ์นักเรียนที่มีพื้นฐานด้านนาฏศิลป์ไทย ได้เรียนรู้เกี่ยวกับนาฏยศัพท์ เพลงช้าเพลงเร็ว และเพลงแม่บทใหญ่ และกำลังศึกษาในรายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ - ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ ตามแนวคิด กระบวนการสอนโดยใช้รูปแบบการสร้างสรรค์เป็นฐาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ - ประสิทธิภาพจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์
 - ผลสัมฤทธิ์จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 - ความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏยสร้างสรรค์จาก นาฏยศัพท์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์
- 4) แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์
- 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง คือ ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดชุดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏยศัพท์ และการคิดสร้างสรรค์ จากนั้นกำหนดขอบข่ายเนื้อหา นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพและความสอดคล้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามหลักของลิเคิร์ท แล้วจึงนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2562 ซึ่งได้กำหนดเนื้อหา เวลาเรียน และกิจกรรมที่นำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียน รวมทั้งการวัดผลและประเมินผล ในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการวิจัย

3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษา เอกสาร ตำรา ได้แก่ คู่มือการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื้อหาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ นาฏยศัพท์ ความงามของนาฏยศิลป์ ทำรำเพลงแม่บทใหญ่ และนกกินป्लीหางยาวเขียว โดยสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แล้วจึงนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของเนื้อหา ให้สอดคล้องกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยดัชนีความสอดคล้อง IOC จากนั้นนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการวิจัย

4) แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยวัดจากการคิดสร้างสรรค์ทำรำของนักเรียนจากการนำเสนอผลงาน ซึ่งได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ ทำนาฏยศัพท์ ทำรำเพลงช้า และเพลงเร็ว และทำรำเพลงแม่บทใหญ่ โดยสร้างเกณฑ์การประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ให้คะแนน (Rubricscore) มี 4 ระดับ ซึ่งได้นำแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา จากนั้นนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

5) แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ จากนั้นสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามหลักของลิเคิร์ท แล้วจึงเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ จากนั้นนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาขานาฏศิลป์ไทย ละคร จำนวน 16 คน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนดังนี้

1. ปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2

2. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ ไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขานาฏศิลป์ไทย ละคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 20 ชั่วโมง

4. ประเมินแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช โดยใช้แบบวัดฉบับเดียวกันกับก่อนเรียน เพื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียน แล้วบันทึกคะแนนจากการทดสอบครั้งนี้เป็นคะแนนหลังเรียน (Post-test)

5. ประเมินแบบทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน สาขานาฏศิลป์ไทย ละคร ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน โดยการนำเสนอผลงาน

6. ประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมการสร้างสรรค์ของนักเรียน จากการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน

7. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาขานาฏศิลป์ไทย ละคร วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช เป็นผู้ประเมินคุณภาพ จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์

8. นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และคุณภาพความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1) การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยหาค่าจากสูตร E_1 / E_2 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 44-51)

2.2) การวิเคราะห์หาคุณภาพค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร ดังนี้

2.2.1) การหาค่าความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Index of Content Congruence) และค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน (Index of Objective Congruence : IOC) (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2561 : 94 - 95)

2.3) การหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตร เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับ 5

ระดับ ตามหลักการของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

3.1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ ด้วยการทดสอบค่าที่ (t - test for Dependent sample) โดยได้ใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 112-114)

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยได้จัดทำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการพัฒนาคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช

ประเด็นการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้			
1.1 ลำดับขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เข้าใจง่าย มีความชัดเจน	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
1.2 เนื้อหาและภาษาที่ใช้มีความครอบคลุม	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
1.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมมีความเหมาะสม	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยการประเมินคำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้			
2.1 คำอธิบายมีความชัดเจน	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2.2 แนะนำการใช้ชุดกิจกรรมของครูได้อย่างครบถ้วน	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2.3 แนะนำการใช้ชุดกิจกรรมของนักเรียนได้อย่าง ครบถ้วน	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2.4 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยการประเมินคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	4.83	0.24	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. เนื้อหาของชุดกิจกรรม			
3.1 เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.67	0.67	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.2 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.3 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม กับเนื้อหา	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาของชุดกิจกรรม	4.89	0.16	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
4. แผนการจัดการเรียนรู้			
4.1 แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับชุด กิจกรรม	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
4.2 กิจกรรมการเรียนการสอนมีความหลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการฝึกปฏิบัติอย่าง ถูกต้อง	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
4.3 กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับ ระดับของนักเรียน	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	4.78	0.31	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
5. สื่อการเรียนการสอน			
5.1 สื่อที่ใช้มีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ประเด็นการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับคุณภาพ
5.2 การใช้สื่อมีความทันสมัย สอดคล้องกับเนื้อหา	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
5.3 สื่อมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	0	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยการประเมินสื่อการเรียนการสอน	4.78	0.31	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล			
6.1 การประเมินผลมีความครอบคลุมของเนื้อหา	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
6.2 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยการประเมินการวัดและประเมินผล	4.67	0.47	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
สรุปผลค่าเฉลี่ยการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม	4.79	0.28	เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ตารางแสดงผลการพัฒนาคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช จากผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมโดยในภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.79 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.28

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน ตามเกณฑ์ 80/80

การประเมิน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	\bar{x}	S.D.	ประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน	16	75	977	61.06	5.54	$E_1 = 81.42$
หลังเรียน	16	30	399	24.94	1.84	$E_2 = 83.12$

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช ซึ่งได้พัฒนาขึ้น โดยกำหนดประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80 จากการหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่างเรียน (E_1) เท่ากับ 81.42 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 83.12 ซึ่งตรงตามเกณฑ์ 80/80 ที่ได้กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	T	Sig
ก่อนเรียน	16	30	16.06	3.04	11.71	0.000*
หลังเรียน	16	30	24.93	1.84		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

t-Test: Paired Two Sample for Means

	หลังเรียน 30	ก่อนเรียน 30
Mean	24.938	16.0625

Variance	3.396	9.2625
Observations	16.000	16
Pearson Correlation	0.310	
Hypothesized Mean Difference	0.000	
df	15.000	
t Stat	11.715	
P(T<=t) one-tail	0.000	
t Critical one-tail	1.753	
P(T<=t) two-tail	0.000	
t Critical two-tail	2.131	

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 16.06$ คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 3.04$ คะแนน เฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 24.93$ คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 1.84$ เมื่อนำมาหาค่าสถิติโดยใช้ T-test ได้ = 11.71 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ตารางแสดงผลแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่	รายการประเมิน	N = 3		ระดับคะแนน
		\bar{x}	S.D.	
1.	ทำรำมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	3.67	0.58	ดีมาก
2.	การสร้างสรรคโดยประยุกต์จากทำรำแบบดั้งเดิม	3.67	0.58	ดีมาก
3.	การสร้างสรรคแบบผสมผสานนาฏศิลป์	4.00	0.00	ดีมาก
4.	การคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ทำรำใหม่	3.67	0.58	ดีมาก
5.	ทำรำมีความสวยงาม แปลกใหม่ดึงดูดน่าสนใจ	3.33	0.58	ดี
6.	ความสอดคล้องตามจังหวะและทำนองเพลง	3.33	0.58	ดี
7.	การแปรแถว เคลื่อนไหวบนเวที	3.67	0.58	ดีมาก
8.	ปฏิภาณไหวพริบ	3.00	0.00	ดี
สรุปค่าเฉลี่ยการประเมิน				
แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์		3.54	0.27	ดีมาก

จากตาราง 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยแสดงผลแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ในการให้นักเรียนคิดออกแบบสร้างสรรค์ทำรำ สรุประดับค่าเฉลี่ยรวม $\bar{x} = 3.54$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 0.27$ อยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 5 ตารางแสดงผลการสังเกตพฤติกรรมกรรมการสร้างสรรค์ของนักเรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่	รายการประเมิน	N = 3		ระดับคะแนน
		\bar{x}	S.D.	
1.	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานด้านนาฏศิลป์	3.67	0.58	ดีมาก
2.	ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ท่ารำ	4	0	ดีมาก
3.	สังเกตและออกแบบท่ารำให้สอดคล้องกับเนื้อหา	3.33	0.58	ดี
4.	มีอิสระเสรีในการแสดงออกทางความคิด	4	0	ดีมาก
5.	มีความสามัคคีในหมู่คณะ	4	0	ดีมาก
6.	ความสนใจในการทำกิจกรรม	4	0	ดีมาก
7.	การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	4	0	ดีมาก
สรุปค่าเฉลี่ยการประเมิน				
แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการสร้างสรรค์ของนักเรียน		3.86	0.28	ดีมาก

จากตาราง 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยแสดงผลการสังเกตพฤติกรรมกรรมการสร้างสรรค์ของนักเรียน (รายกลุ่ม) จากแผนการจัดการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ในการให้นักเรียนคิดออกแบบสร้างสรรค์ท่ารำและครูได้สังเกตและประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการสร้างสรรค์ของนักเรียน สรุประดับค่าเฉลี่ยรวม $\bar{x} = 3.86$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 0.28$ อยู่ในระดับดีมาก

ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.6 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่	รายการประเมิน	N = 16		ระดับความพึงพอใจ
		\bar{x}	S.D.	
1.	ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ ให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน	4.93	0.25	มากที่สุด
2.	ครูอธิบาย ให้คำปรึกษา และแนะนำ นักเรียนในการเรียนรู้กิจกรรมอย่างทั่วถึง	5	0	มากที่สุด
3.	ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และอยากเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา	4.87	0.34	มากที่สุด
4.	เนื้อหาของชุดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	4.81	0.40	มากที่สุด
5.	เนื้อหา และภาษาที่ใช้ในชุดกิจกรรมเข้าใจง่าย	4.81	0.40	มากที่สุด
6.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับชุดกิจกรรม	4.75	0.44	มากที่สุด
7.	ชุดกิจกรรมมีความหลากหลายในการคิดสร้างสรรค์	4.87	0.34	มากที่สุด
8.	การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการทำกิจกรรม	4.81	0.40	มากที่สุด
9.	การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมช่วยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกในการสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น	4.81	0.54	มากที่สุด
10.	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระตามกระบวนการเรียนรู้ในชุดกิจกรรม	5	0	มากที่สุด
สรุปค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจ		4.86	0.18	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 คน สรุประดับค่าเฉลี่ยรวม $\bar{X} = 4.86$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 0.18$ อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการหาข้อค้นพบด้านเจตคติ โดยใช้แบบสอบถามการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนจากการได้ออกแบบท่ารำ นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาข้อค้นพบจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนรู้สึกประทับใจ มีความสุข และภูมิใจในตนเอง จากการได้ทำกิจกรรมออกแบบท่ารำ นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ ตามจินตนาการของนักเรียน โดยได้ใช้ความคิดร่วมกันกับเพื่อนๆ ภายในกลุ่ม ได้ช่วยกันแก้ปัญหา ลองผิดลองถูกเพื่อทดลองการสร้างสรรค์งาน ได้รับฟังและเสนอความคิดเห็นร่วมกัน รวมถึงการสื่อสารให้เข้าใจความหมาย ผูกความสัมพันธ์ และความรับผิดชอบในการทำงาน และที่สำคัญฝึกการใช้องค์ความรู้พื้นฐานเดิม มาประยุกต์ดัดแปลงท่ารำ และวิธีการเชื่อมโยงท่ารำ ให้มีความสวยงามสอดคล้องตามแนวคิดที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช นำไปสู่การอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน ในภาพรวมมีประสิทธิภาพ เท่ากับ $81.42/83.12$ ซึ่งตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ $80/80$ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมณา แจ้งพลอย (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดเวฬุวัน โดยมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ $81.68/82.06$ เป็นไปตามเกณฑ์ $80/80$ และมีส่วนตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ (1) คู่มือและแผนการสอน (2) คำสั่งหรือคำชี้แจง (3) เนื้อหาสาระและสื่อ (4) แบบวัดและประเมินผลชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการเดียวกับ กิดานันท์ มลิทอง (2546 : 39) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดการสอนและชุดการเรียน ไว้ดังนี้ 1. คู่มือ สำหรับผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรมจะมีรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสอนรวมถึงการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน ส่วนคู่มือสำหรับนักเรียนในชุดการเรียน จะเป็นรายละเอียดเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ในการเรียน 2. คำสั่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการสอนหรือการเรียน 3. เนื้อหาบทเรียน จัดอยู่ในรูปของสไลด์ फिल्मสตริป เทปบันทึกเสียง วัสดุกราฟิก ม้วนวีดิทัศน์ หนังสือบทเรียน บทเรียนคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ซึ่งเป็นเนื้อหาตามหลักสูตร 4. กิจกรรมการเรียน เป็นการให้ผู้เรียนทำรายงาน กิจกรรมที่กำหนดให้ หรือ ค้นคว้าต่อจากที่เรียนไปแล้วเพื่อความรู้อีกกว้างขวางขึ้น 5. แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนนั้นเพื่อการประเมินผู้เรียน

โดยในการออกแบบชุดกิจกรรม ได้เอาแนวคิดของวิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ และวรวรรณ นิमितพงษ์กุล (2562 : 83-84) กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ของวิธีสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) มี 5 ขั้นตอนดังนี้ 1. ขั้นกระตุ้นความสนใจ 2. ขั้นตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่ม 3. ขั้นการค้นคว้าและคิด 4. ขั้นนำเสนอ และ 5. ขั้นประเมินผล มาใช้เป็นแนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมเรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ขึ้นโดยได้นำทั้ง 5 ขั้นตอนมาบรรจุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นทั้ง 10 แผนการเรียนรู้

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช ผลการวิเคราะห์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 16.06$ คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 3.04$ คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 24.93$ คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 1.84$ เมื่อนำมาหาค่า T-test ได้ $T = 11.71$ แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏยศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณ ไชยลังการ และศิริวัฒน์ ขำเกิด (2561) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐานตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซันสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นอกจากนี้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ ได้ใช้แนวคิดงานวิจัยของ นงนภัศ ขจรมาลี (2562) ทำการวิจัย เรื่อง การทดลองสร้างท่ารำไทยจากหลักการวิเคราะห์ การเคลื่อนไหวร่างกายของลาบาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ท่ารำไทยรูปแบบใหม่ในลักษณะท่าสำเร็จรูป มีแนวคิดในการออกแบบท่ารำด้วยการตีบท หรือเลียนแบบท่าธรรมชาติตาม

ความหมายของคำกลอนแม่บทเล็ก โดยมีการเปลี่ยนแปลงอวัยวะในร่างกายด้วยการจัดวางระดับ ทิศทาง และอิริยาบถของแขนและมือ เป็นส่วนใหญ่ และใช้นาฏยศัพท์มาเป็นพื้นฐานในออกแบบท่ารำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา สบฤกษ์ (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยศาสตร์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า วิธีการสอนนาฏยศาสตร์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ได้แก่ การสอนท่ารำต้นแบบ การคิดสร้างสรรค์ท่ารำอย่างอิสระ การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และการประเมินผลย้อนกลับ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 6 ขั้นตอน คือ การนำเข้าสู่เนื้อหา การฝึกปฏิบัติ ฝึกการสังเกตและการวิเคราะห์ การฝึกคิดประดิษฐ์ท่ารำอย่างอิสระ การนำเสนอผลงานเชิงสร้างสรรค์ การสรุปและประเมินผล โดยมีแบบวัดนาฏยศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ท่ารำ จากกระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์ลีลาท่ารำ การปรับปรุงท่ารำเดิม การจินตภาพและจินตนาการ ด้วยการบันทึกท่ารำที่ประดิษฐ์ขึ้น ในแบบทดสอบตามเวลาที่กำหนด ลักษณะเด่นของแบบวัดนาฏยศาสตร์ คือการวัดระดับความสามารถของผู้เรียน ระดับอุดมศึกษาในการสร้างสรรค์ท่ารำ โดยสรุปผลการทดลองเป็นตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. หลังการทดลองนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์สูงกว่านักศึกษา กลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. หลังการทดลองนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ไทยสูงกว่า นักศึกษาในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. นักศึกษาในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์และทักษะการปฏิบัติผลงาน สร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้ในการคิดค้นการสร้างแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิดของอุษา สบฤกษ์ (อุษา สบฤกษ์, 2545 : 85) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบในการประเมินผลผลิตงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย โดยนำองค์ประกอบและเกณฑ์การประเมินกระบวนการคิดสร้างสรรค์สำหรับการทดสอบแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ความแปลกใหม่ น่าสนใจ 2. ความกลมกลืนของท่ารำ จังหวะ ทำนองเพลง 3. การลำดับท่ามีความต่อเนื่อง และ 4. การเคลื่อนไหวบนเวที นอกจากนี้ยังได้ใช้แนวคิดผลงานทางนาฏศิลป์ของ พิรพงษ์ เสนโสภา (2546 : 74-76) ซึ่งได้ตั้งประเด็นการนำเสนอ ดังนี้ 1. การสร้างสรรค์โดยประยุกต์จากท่ารำแบบดั้งเดิม 2. การสร้างสรรค์แบบผสมผสานนาฏศิลป์ และ 3. การคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ท่ารำใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวคิดของนักการศึกษาทั้ง 2 คนในการสร้างแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ได้ใช้หลักการของพิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545: 97) กล่าวถึงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยครูสร้างขึ้นเอง มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ ข้อเขียนซึ่งแบ่งออกได้ 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบ เขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ 2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญมีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือมีมาตรฐาน ในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏศัพท์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียน จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยสร้างสรรค์จากนาฏศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 คน สรุประดับค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18 ($\bar{x} = 4.86$, $S.D. = 0.18$) ในภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียน จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของปยุตดา แจ้งพลอย (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดเวฬุวัน ผลการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยของวิไลวรรณ ไชยลังการ และศิริวัฒน์ ขำเกิด (2561) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของชิมพ์ซัน ผลวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของชิมพ์ซันโดยรวมอยู่ใน

ระดับดีมาก

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (อ้างถึงใน ทาริกา สมพงษ์. 2563 : 86) กล่าวถึง ความหมายของความพึงพอใจ ว่า ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก สอดคล้องกับบรรณพร คำคม (อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 2563 : 5) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจ ไว้ว่า ทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจ ของบุคคลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลจะได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรวางแผนลำดับขั้นตอนการวิจัยเพื่อให้เหมาะสมกับระยะเวลาตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 1.2 ควรหากลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมเพียงพอกับการวิจัย เพื่อให้สะดวกในการจัดกิจกรรม
- 1.3 ควรปรับเปลี่ยนแบบฝึกหัดในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย มีความน่าสนใจ ไม่ยากหรือไม่ง่ายจนเกินไป และควรสร้างลิงค์ออนไลน์เพื่อให้เข้าใช้งานได้สะดวก
- 1.4 การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจควรแบ่งหัวข้อองค์ประกอบและรายละเอียดย่อในการประเมินให้มากขึ้นเพื่อให้คะแนนเฉลี่ยหัวข้อแต่ละองค์ประกอบมีคุณภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดอื่นๆ เพื่อให้ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ
- 2.2 ควรนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่น เช่น นาฏศิลป์พื้นเมือง หรือนาฏศิลป์สากลตามความเหมาะสมของสาขาวิชาด้านการพัฒนาทักษะ

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2546). **เทคโนโลยีทางการศึกษา : สื่อการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จันทร์ดา ด่านคงรักษ์. (2561). **การพัฒนาการสอนทักษะการคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุวรรณ ส่งเสริม. ความงามทางด้านนาฏศิลป์ไทย. (2559). **วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม**. ปีที่ 4 (ฉบับที่ 2), 59
- ชไมพร จันทร์วิบูลย์. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้ : ระบายทัศนคติโดยทักษะปฏิบัติของเดวิส (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2561). **การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทาริกา สมพงษ์. (2563). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นุชลี อุทัย. (2555). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี.พี. (1991) จำกัด.
- นงนภัส ขจรมาลี (2562). **การทดลองสร้างท่ารำไทยจากหลักการวิเคราะห์ การเคลื่อนไหวร่างกายของลาบาน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปณณดา แจ่มพลอย. (2564). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2545). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอ้าท์ออฟเคอร์ มีส์.
- พีรพงศ์ แสนไสย. (2546). **นาฏยประดิษฐ์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาสารคาม : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์. (2558). การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity-based Learning (CBL). **วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้**, 1(2), 23-37.
- วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ และวรวรรณ นิมิตพงษ์กุล. (2562). **สอนสร้างสรรค์ เรียนสนุกยุค 4.0**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วิมลศรี อุประมัย. (2553). **นาฏกรรมและการละคร**. กรุงเทพฯ : บริษัทแอคทีฟพี. จำกัด.
- วิไลวรรณ ไชยลังการ และศิริวัฒน์ ขำเกิด (2561). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. **วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์**, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2563). **ความพึงพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินการตามจุดเน้น และจุดเด่น หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2563**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุมิตร เทพวงษ์ (2541) **นาฏศิลป์ไทย : นาฏศิลป์ไทยสำหรับครูประถมและมัธยม**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุมลมาลย์ นิมเนตพันธ์ และสุนนรติ นิมเนตพันธ์. (2551). **นาฏศิลป์ไทย ม.4**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์ อจท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562)**. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : บริษัท ไทภูมิ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- อุษา สบถุภ (2545). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยศาสตร์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.